11/11/2020

На исцјељење душе и тијела

Низ догађаја у години која је већ у великој мјери иза нас, а који су се смјењивали као на филмској траци, несумњиво су, између осталог, оставили својеврстан траг и на животу Цркве.

Ипак, свако ко иоле познаје историју хришћанства, зна да је Црква тако увијек живјела, не само у Срба већ и широм васељене, те да је без обзира на све увијек свједочила оно што је у суштини њеног бића и њеног послања. На ту тему смо нешто раније и износили своја скромна расуђивања. (види: „Господари времена и простора“ – http://www.spc.rs/sr/gospodari_vremena_prostora). Оно што све те недавне догађаје повезује, свиђало се нама то или не, свакако је појава и ширење новог вируса корона, као и новонастале прилике које су узроковане том појавом и њихов утицај на све друштвене сфере, па тако и Цркву.

Свакако да ниједан од тих догађаја који се односе на живот Цркве није занемарив, али гледано из перспективе медијске пажње, али и самог утицаја на живот Цркве, хронолошки излагано, ту се свакако истиче болест и упокојење епископа ваљевског Милутина, затим заточење и свједочење епископа будимљанско-никшићког Јоаникија, упокојење митрополита црногорско-приморског др Амфилохија, као и актуелни догађаји у вези са хоспитализацијом Његове Светости патријарха Иринеја и болешћу епископа

будимљанско-никшићког Јоаникија.

Поред ових догађаја који су истакнути и овде наведени хронолошки, постоји још мноштво оних који, иако су протекли са доста мањом пажњом, с обзиром на заједничку матрицу, нису мање важни у животу Цркве. Међутим, оно што је најважније, ниједан од тих догађаја није имао негативан утицај на црквени живот народа Божјег у његовим темељним принципима, већ је, чак напротив, давао додатни подстрек у развоју истих. Упркос томе, на појединим примјерима који су видљиви у црквеној заједници око нас, ипак се може препознати одређена доза опасности за оне који су неутемељени у основним принципима црквеног живота. Да је то тако, свједочи нам један посебан примјер од прије неколико дана који нам је и привукао пажњу и дао подстрек за размишљање на ову тему.

Наиме, одмах након што се у јавности појавила информација да је Његова Светост патријарх Иринеј хоспитализован након тестирања на нови вирус, **у јавном простору** једне од друштвених мрежа појавила се једна необична реченица упитног облика, која је стављена у такав контекст да је јасно да претендује да буде констатација, а која припада извјесном господину коме овде нећемо помињати име. Изостављање његовог имена није узроковано нити из страха од последица, јер ћемо итекако дати јасну везу о коме је реч, нити из неког другог разлога, већ просто захваљујући сазнању да је један од темељних принципа савременог маркетинга да се свако помињање имена, па било оно и у негативном контексту, сматра добром рекламом. Дакле, желимо да потпуно искључимо могућност да се ови редови на било који начин искористе у промотивне сврхе лика и дјела поменутог господина. Ипак, да бисмо разумјели зашто је та реченица толико интересантна, мораћемо је цитирати. Она гласи: *„Само се питам да ли је паметно сада се причешћивати!?* “. Ова реченица се **у јавном простору** друштвених мрежа на интернету појавила као коментар на информацију о хоспитализацији Његове Светости и сигурно да не би ни привукла много пажње да није потекла из главе из које је изашла **у јавни простор** друштвених мрежа.

Наиме, наш *непомињаник* са почетка пасуса заиста нас је побудио да се из пастирске перспективе запитамо у коликој су опасности од раздируће сумње крштене душе о којима се стара наша Света Црква, када једно овакво размишљање у **јавном простору** износи човјек који већ двије деценије поучава друге богословљу, прошавши притом кроз сва научна звања од најнижег до највишег на нашем највећем и најважнијем богословском училишту и који се притом ових дана свим снагама упире да докаже своје

право да на том мјесту и остане. Једно овакво размишљање на ову тему свакако да у Цркви није недозвољено, али једино мјесто и вријеме гдје је препоручиво да се наглас изговори јесте у храму приликом Свете Тајне исповијести и никоме другом осим исповједнику, посебно, јер је поменути господин мирјанин.

Да не бисмо остали недоречени у мишљењу и како не бисмо пали у замку да само себе наводимо као једини референтан став о овој теми, поменућемо један сличан догађај из не тако давне прошлости. Наиме, у вријеме патријарха Димитрија (1920-1930) у мјесецу јуну 1927. године забиљежено је да се тадашњи митрополит скопски Варнава, потоњи Патријарх српски, у својству потпредсједника Светог Архијерејског Синода обратио писменим путем министру вера Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (Архив Југославије 69, 143, 222) како би указао на инцидент који се догодио у прољеће исте године у ваљевском крају. Тада је поглавар ваљевског среза упутио свештенству писмену забрану причешћа у храмовима у ваљевском крају због страха од ширења вируса грипе. Аргументовано износећи богословске ставове Цркве у том свом обраћању министру, митрополит Варнава наглашава и саму суштину проблема у једној таквој врсти забране коју сматра недопустивом. Оно што је видљиво из поменутог текста јесте да је митрополит Варнава као највећи проблем истакао то што једно такво обраћање представља задирање мирјана, ма ко они били, у домен доношења одлука о динамици учешћа вјерника у богослужбеном животу Цркве, а који искључиво припада духовним властима и који не може бити образложен ничим другим већ искључиво богословским аргументима.

Овај примјер, као уосталом и овај наш осврт, само су мали детаљи који указују на оно што Светосавска Црква баштини из своје неисцрпне ризнице светоотачког искуства; стога и дајемо себи за право да ради бриге за духовно здравље повјерених нам крштених душа учинимо све како би суштина учења о спасоносном учешћу хришћана у богослужбеном животу Цркве до њих дошла неискварена. Према томе, иако поменута реченица која је изговорена, опет понављам, у јавном простору, стављена у овакав контекст неодољиво подсјећа на исти дух као и она Пилатова: *„Зар мени не одговараш?“* (Јн. 19,10), опет и опет подсјећамо поменутог господина, али и све оне који се у сумњама колебају да се Светом Причешћу не приступа ни са једном другом мјером осим оном на коју позива свештенослужитељ на Светој Литургији када каже: *Са вјером и љубављу приступите*. Ове ријечи позива, с обзиром на мјесто које заузимају у поретку Свете Литургије, представљају најбољи одговор на питање када је и како *паметно* се причешћивати. Тај одговор

гласи да једино ако се са вјером и љубављу причешћујемо Светим Тајнама, оне ће бити на исцјељење душе и тијела, а све другачије ће бити на суд или на осуду.

протојереј др Борис Милинковић

— spc.rs